

საქართველო

კულტურის მეცნიერებების მუზეუმი

გამოცემის 1918 წლის
25 ივნისიდან

ოთხშაბთი, 11 აგვისტო. 2021 წ. №167 (9286)

ელ. ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@top.ge

ფუსი 1 ლარი

იმისთვის წმინდა საჭმეში, როგორიც ბეჭედი უკავი სიცყვაა, ცყვილებით და ჭრებით ბურთის გაფანა ყურადღების გამარტინადან უსამაგრესია.

900 ეს გაუმარჯოს
1121 არი დიდგორიშვილი
2021 ყველა
რიცხვის მოგეხსე!

მუსიკა მაჟავარიანი — ლეიტონი

სელში გელათი უჭირავს ერთში,
წიგნი უჭირავს მეორე სელში.
მეფეა
კანთა,
სომებთა,
რანთა,
აფხაზთა,
სვანთა
და უდიმართა.

ტანზე ქრისტესი აცია კვართი,
გადაჰყავს ოეგზნი რითნში მტკბართით.
მზეია კანთა,
მთიები — რანთა,
ლიფლიფი —
სვანთა და უდიმართა.

მხარზე გეება გაუდეგს ლოდი
და მოდის —
თითქოს უტეირთდ მოდის! —
მეფენი შვიდნი
ვინც პურად დასხნა,
საზღვართა გარე
ვინც მტერნი გასხნა,
იმერთა წყალთა
ვინც ოეგზნი შთასხნა,
ვინც ვერ ისგვენებს საფლავში ახლა...

1972

ილია ჭავჭავაძე

უკეთესნი და უდიდესნი მოქმედნი ერისა ხომ სხვა არიან-რა, თუ არა ერის გულისნადების და წყურვილის გამომეტყველნი და გამახორციელებელნი... დავით აღმაშენებელმა ერთად მოუყარა თავი ქართველობას, ათხრებული ქვეყნა ააშენა, მტერი გაუფრთხო და გაუფანგა, და დღეს თუ ჩვენ ჩვენ ბინაზედ ვართ, — ეს იქნება იმის ღვაწლი, იმისი სამსახური უფრო იყოს...

დავით აღმაშენებელი სადიდებელია ჩვენგან არა მარტო სახელოვანი მეფობითა, არამედ თავისი დიდბუნებობანი კაცობითაც. იგი, თავდადებული მოყვარე თავისი ეროვნებისა და მართლმადიდებელი სარწმუნოებისა, დიდი პატივისმცემელი იყო სხვის ეროვნებისაც და სარწმუნოებისა. ამასთან, შემწყნარებელი სხვისი მაშინ, როცა იგი ყოვლადშემდლებელ მბრძანებლად შეიქმნა სხვადასხვა თესლის და სხვადასხვა სარწმუნოების ერისა, ამისთანა სხვა ერის ღირსების თაყვანისმცემელი იმ ღროში, როცა კაცი კაცი შესაჭმელად არ ჰმოგვდა... ამისთანა კაცომოყვარული პატივისცემა სხვის ეროვნებისა, სხვის სარწმუნოებისა, ნუთუ საკვირველი და საცარი მაგალითი არ არის მეთორმეტე საუკუნის კაცისაგან?

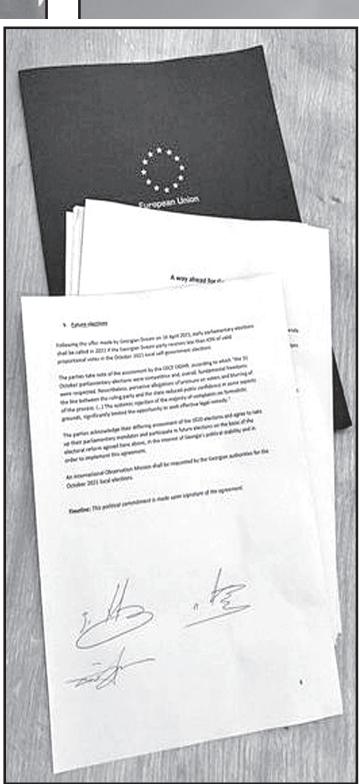
1888 წ. 26 04 ივნისი

ლიტერატურული ცილები საქართველო
ნინ კიდევ მრავალი დიდგორიშვილი აქვს მოსახეს!

პრიზისი უდაბ დავძლიოთ!

№ 167. მთხვებაბათი, 11 აგვისტო, 2021 წელი.

...თქვენ მზღვდ
ანტიდასავლურ
გაცემებას
აღვივებთ, მაგრამ
რა ენას ჩვენმა
ხალხმა -
თქვენგან და
რუსეთისგან
დასაცავად ვეძებოთ
ახალი მოკავშირე?!

განსევნებული მოსაზრება აპთო
არასასმთავრობო ორგანიზაციაში „ყო-
ფილი პოლიტიკატომრები ადამიანის
უფლებაზესათვის“. ორგანიზაციაში
აცხადებენ, რომ მარტ მიმდინარე ხელ-
შეკრულებიდან გამოსვლა ხელისუფ-
ლებამ ცოტათი დააგვიანა კიდევ, ვი-
ნაიდან აღნიშული დოკუმენტი
ქვეყნის სუვერენიტეტს ასახდა.

„შარლ მიშელის ცალმხრივი ხელშეკ-
რულებიდან გამოსვლით ხელისუფლებამ,
როგორც იქნა, მიიღო ღირსეული გადაწყვ-
ეტილება, რომელიც ამყარებს როგორც
პროცესების კონსტიტუციურ ჩარჩოებში
მოქცევას, ისე ქვეყნის სუვერენიტეტს. ამ
ფონზე ნეგატიური შეფასებები, მით უფ-
რო მთავარი სტრატეგიული პარტნიორი
ქვეყნის წარმომადგენლის მხრიდან, ხელს
არ უწყობს სწორი აღქმების დამკვიდრე-
ბას ჩვენს ქვეყანაში. საბჭოთა პერიოდის
პოლიტიკატიმრებმა, უცხოელი კოლეგების
მხარდაჭერით, მივმართეთ ჩვენი მთავარი
სტრატეგიული პარტნიორი ქვეყნის ხელი-
სუფლებას, რათა დაიცვან ობიექტურობა
და მიუკრძოებლობა საქართველოს შიდა
პოლიტიკური პროცესების შეფასებისას.
ჩვენს მიმართვაში მითითებულია იმ რის-
კის რეალურობაზე, რომ ასეთი შეფასებე-
ბისა და ანალიზის დროს, ბალანსის დაუც-
ველობა და საქართველოს მიერადებულია მენ-
ტალიტეტისათვის მოულებელი ღირებულე-
ბების დამკვიდრების კატეგორიული
მოთხოვა, ნოვიკოვ ნიადაგს ქმნის ანტიდა-
რული ტერიტორიული მიმართვა და ასე

კუროპა-ამერიკა დავიგულეთ და ბოლომდე შევენდეთ მათ. გულუბრყვილოდ დავიჯერეთ, რომ ისინი მომაკვდავი იმპერიული ცველებაპის კუდის მოქნევისას კედლად აღიმართებოდნენ და ჩვენს თავის არავის და-ჩაჩინავრინებდნენ. მალე დავინახეთ, რომ არც ერთი ქვეყანა ჩვენს ინტერესებს თავისი ინტერესებზე წინ არ დააყენებდა (ან რატომ უნდა დაეყენებინა?). ეს ქვეყნის ტერიტორიების 20%-ის დაკარგვის ფასად დაგვიჯება. შემდგომში უფრო ფრთხოლად, მაგრამ ერთგულად ვასრულებდით ჩვენი სტრატეგიული პარტნიორებს წინაშე ალევულ პოლიტიკურ, ეკონომიკურ თუ სამართლებრივ ვალდებულებას, იქნებოდა ეს კანონმდებლობის ცვლილებები, საერთაშორისო ფორუმებზე პოზიციების დადასტურება თუ ქართველი მეომრების მონაცილეობა აართობის მისიერში. ამას არავის ვა-მადლით, რადგან ჩვენი არჩევანია, როგორ-მე დაცული ვიყოთ რუსთის აგრძესიული შემოტევებისგან. მიუხედავად ამისა, ამდენი ანის მანძილზე, ვხედავთ როგორ გაურბიაართ ჩვენი დაცვის პასუხისმგებლობას. ამიტომაც არ გვიშვებთ ნატოში შემავალი მარებში, რომელზეც მუდმივად გვეუბნებით, რომ ღიააო. გვესმის, რომ ერიდებით რუსეთთან კონფლიქტაციას, მაგრამ წვევი რა ვენათ, როგორც სწორედ თავისუფლებისკენ და თქვენები ალებული გჩის გა-

ჩვენ გვედავთ, რომ რაც დასაშვებია სხვა ქვეყნებისთვის, ის დაუშვებლად ცხადდება ააქართველოსთვის. თუ აშშ-ს საკანონმდებლო ორგანოში შეჭრის შედეგად დაკავებული ასეულობით ადამიანის სისტემისამართლებრივი დევნა და სასტიკი კი აასჯელები ბუნებრივი მოვლენაა, საქართველოს საკანონმდებლო ორგანოში შეჭრისათვის დაკავებულები პოლიტიკურ პატიმრებად ინათლებინა, თუ ასეთი შეჭრის ღროს აშშ-ში რამდენიმე ადამიანის არათუ დაშავება, არამედ მკვლელობაც კი კანონის აღსრულებად ითვლება, საქართველოსთვის რამდენიმე ადამიანის დაზიანება პოლიციელთა მხრიდან კანონის დარღვევად აღიძება და ნინა პლანზე გამოღის პოლიციელთა დასჯის მოთხოვნა, რასაც იქვეც უბამთ მხარს.

თბევე ვირასოდეს მოითხოვთ მო-
კაზირე საუდის არაპეტში ან სენა
ქვეყნებში გილ-ალუმინისა და გილ-
ერთონებების ძაბვებას, ჩვენთან
ასე მიუღებლობაზე ისეთი რაძლია

ՀԵՅՎՈՅ ՅԹԲԹՈՒ ԵԼԵՍԱԳՅԱ!

ବ୍ୟେନ ଏକ ଗ୍ରୀକଙ୍କା ଦ୍ୱାରା ଲାଭିତ ହେଲାଏ ଏହାରେ କିମ୍ବା ଏକ ପରିମାଣରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପରିପାଳନା କରାଯାଇଛି। ଏହାରେ କିମ୍ବା ଏକ ପରିମାଣରେ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପରିପାଳନା କରାଯାଇଛି।

* * *

ჩვენი თხოვნაა, როცა ჩვენი ქვეყნის ხე-
ლასუფლებას (ანუ ქვეყნას) დირექტორე-
ბის პოზიციებიდან დაუწყებთ თითების თუ
მუშტების ქწევს, გაითვალისწინოთ ზემოხ-
სერებული. ჩვენ დემოკრატიული და დამო-
უკიდებელი სახელმწიფო ვართა“, – ნათქ-
ვამია ორგანიზაციის მიერ გავრცელებულ
პეტიციაში, რომელსაც ოთხასამდე მხარ-
დამჭერის სელმონწერა აქვს და ეს ციფრი
ყოველდღიურად იზრდება.

ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ნანა კაპაბაძე ამჟობს, რომ ადგივული შე-
თანხმება იყო ანტი-
კონსტიტუციური და
საერთაშორისო პარტ-
ნიორების ზეცოლება
სელფოცდა ქვეყნის
სუვერენიტეტს.

ნანა კაპაბაძე: ჩვენ
მოვუწოდებდით, რომ
ასეთ შეთანხმებას ქვეყა-
ნა არ უნდა მიერთებოდა. სამწუხაროდ, ხე-
ლისუფლება ცალმხრივად ასრულდებდა ამ
ვალდებულებებს. კარგია, რომ ხელისუფ-
ლება გამოვიდა ამ შეთანხმებიდან. ჩვენი პე-

ტიცია გაეგზავნა ამერიკის შერთებულ შტატებს, სახელმწიფო დეპარტამენტს, თეოტრს სახლს, კონგრესმენებს. ჩვენს პეტიციას შემოუერთდნენ საბჭოთა პერიოდის დისიდენტები და იმედი მაქს, რომ იმ ადამიანების ხმა, რომელიც იბრძოდნენ საბჭოთა კავშირის დროს დამოუკიდებლობისათვის, იქნება შესმენილი და ვიმედოვნებთ, რომ ამგვარი ზეწოლები ჩვენს ქვეყანაზე არ მოხდება. ასევე, ხელისუფლება აღარ შეუერთდება იმგვარ შეთანხმებას, რომელიც ხელყოფს ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობას.

— იქნებ დაკარგებულობა, რატომ იყო ეს შეთანხმება ანტიკონსტიტუციური?

— კონსტიტუცია მოიაზრებს მხოლოდ ორ მომენტს, რა დროსაც არის შესაძლებელი ვადამდელი არჩევნების ჩატარება. ეს ხდება, როდესაც პარლამენტი ვერ ამტკიცებს ბიუჯეტს და ეს ხდება სამთავრობო კრიზისს დროს. მხოლოდ ამ შემთხვევაში შეიძლება ვადამდელი არჩევნების ჩატარება, არადა ხელშეკრულებაში პირდაპირ იყო დატები 43%-იან ბარიერით დაკავშირდება, რაც პირდაპირ მონაბინ წინაღმდეგობაში კონსტიტუციისათან. ეს იყო ხელისუფლების მხრიდან ძალიან დიდი შეცდომა, როდესაც ეს ფაქტორი არ გაითვალისწინა. ასეთი კარნახი და დიქტატი, არის პირდაპირი ჩარევა ქვეყნის შიდა პოლიტიკაში, ეს კი არის ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობის და სუვერენიტეტის შელახვა.

— რაც შეეხება ხელისუფლების გამოსვლას ამ ხელშეკრულებიდან, რა იყო ამ შემთხვევაში განმაპირობებელი ფაქტორი, ის, რომ გვიან მისვდა ხელისუფლება, რომ კონსტიტუციასთან არათავსებადი პუნქტები იღო მიშელის დოკუმენტში თუ ის, რომ არჩევნების შედეგები, რასაც ხელისუფლება მიიღებდა, პირდაპირ კავშირში იქნებოდა ვადამდელ არჩევნებთან?

— უფიქრობ, რომ არჩილ თალაკვაძის გა-
დაყენება, პირდაპირ იყო იმისი ნიშანი, რომ
ხელისუფლებამ გააცნობიერა საკუთარი
არასწორი ნაბიჯები. კრიზისიდან გამოს-
ვლის ეგიდით, ისინი კიდევ უურო დიდ
კრიზისში შევიდნენ ამ ხელმოწერით. ჩე-
მი აზრით, თალაკვაძის წასვლაც სწორედ
ამას უკავშირდებოდა. არც ერთ ხელისუფ-
ლებას არ ეპატიება კონსტიტუციის უპა-
ტიცემლობა და ასევე უპატიებელია ჩვე-
ნი ქვეყნის სუვერენიტეტის ხელყოფა. ამ
შემთხვევაში მხედველობაში შეავს ჩვენი
დასაცლელი პარტიისორები, რომლებიც

მუდმივად ახორციელებდნენ ზეწოლას ხელისუფლებაზე. ჩეცნ მშად ვიყავით, ეს გაგრესაჩივრებინა საკონსტიტუციო სასამართლოში, თუკი ამ დღიუმენტის საფუძველზე დაინიშნებოდა არჩევნები და კიდევ მოვიყებით ამ საარჩევლა. ვერც ხელისუფლებაშექმნიდა ვერანანი იურიდიულ დოკუმენტს, რომ მე ვერ გადავლახე 43%-იანი ბარიერი და ამიტომაც ვნიშნავ რიგგარეშე არჩევნებსა. ეს რომ გაეკეთებინა ხელისუფლებას, ხელოვნურად უნდა გამოიწვია ორიდან რომელიმე კრიზისი და ეს რას ნიშნავს? ეს ნიშნავს იმას, რომ ხარ ჩეცულებრივი მონა, რათა გაამართლო ზეწოლები დასაკლიეროის მხრიდან.

ଓଡ଼ିଆ ପରେଶାଳୀଙ୍କ

დედაქალაქი პოლიტიკაშვილის ვერ აიტანს...

„ნარჩენების რევოლუციიდან“
- „სამი თითის პუცხამდე“...

ଓପାତ୍ତିଟି – “ତଥାଲ୍ଲୁ-
ରଗ୍ବୀସିଲ୍ଲିସ” ତାନାମଶ-
ମଲ୍ଲେବ୍ଦି ଘାଇଫ୍ରିଙ୍କେନ୍.
ଧାରଣକଳିତା –
ନେଟ୍ସକ୍ରିଟିକ୍ୟୁଫିଲ୍ମରୀ,
ନେଟ୍ସକ୍ରିଟିକ୍ୟୁଫିଲ୍ମରୀ – ମିତ୍ରିଗନ୍ଧ-
ଲୀ ଓ ଏରତି ଶେଖ୍ବେଦ-
ିତ, ସାମାଜିକତାଗାନ୍.

ଶୈଳିଜହାନ – ଅନ୍ତର-

ქალაქიდან ნარჩენების გატანა შეფერხდა! პროტესტი თითქმის ერთი დღე გაგრძელდა და ამ ერთ დღეში ქალაქში სამი დღის სამყოფი ნაგავი დაგროვდა. აქციაზე პრეტენზიების პარალელურად, მუქარაც გაისმა. ერთმა მონაწილემ „ყელს გამოვიჭრი აქ, მოვიდეს კალაპე და მითხრას რატომაა უკმაყოფილო“ მოკლედ, ვითარება დამძიმდა და „ნარჩენების რევოლუციის“ მოსაწყობად ნიადაგი ფაქტობრივად, გამზადდა, თუმცა, აქციის მონაწილეთა ერთმა ნაწილმა, მას შემდეგ რაც შეხვდნენ და ვითარება აუხსნეს, გაფიცვა შეწყვიტა. ადამიანის უფლებების დაცვის ეგიდით ქუჩაში გამოსულთა მეორე ნაწილმა, რომელიც აქციის გაგრძელებაზე ოცნებობდა, ურჩი კოლეების დაბულინება დაიწყო. ეს სისხლის სამართლის დანაშაულია და ალბათ, შესაბამისი ორგანოები გამოიიტანა დაინყებენ. მით უმეტეს, ბულინგის შესახებ განცხადება თბილისის მერმა გააკეთა. ერთი დღით ქალაქიდან ნარჩენების არგატანამ ბუნებრივი პრობლემები წარმოქმნა. სიცხემ ლპობა დააჩქარა და ჰაერი უსიამოვნო სუნით გაიუღინთა.

აქციის მონაწილეებთან შეხვედრის შემდგენ ცნობილი ხდება, რომ თბილისის მერი დამით ნარჩენების გატანაში მიღებს მონაწილეობას. აქედან დაიწყო „თავდავიწყება“. ნიკა მელიამ დიღომში, უურნალისტებთან ერთად და ნაგვის ურნის წინ აკეთებს განცხადებას: „სირცევილია. იქ, სადაც ეპიდემია მდვინვარებს, კველაფერს ემატება, კვლავ, პაპონაქება სიცხეში გაუსაძლისი ვითარება. ხომ გრძნობთ ახლა, რომ ყარა აქაურობა. ახლა ჩვენ ვართ დიდ დიღომში აი, ამ ნაგვს გამო და მთელ თბილისში არის ეს ვითარება. როგორც უნდათ, რანაირადაც უნდათ“ შარშან კამპანიის ფარგლებში რომ ახებინებდნენ, იგივე თბილისრეგის თანამშრომლებს, ვითომ ეპიდემიას ეპრძოდნენ. აი, ესლა გამოვიდეს ბატონი კალაქე და მისი მოადგილეები კაბინეტებიდან, ეს პრობლემა თბილისელებს გადაუწყვიტონ და ხევალვე პირობა მისცენ თანამშრომლებს, რომ მოუმატებენ ხელფასს და მეორე, სხრაფადვე უთხრან როდის ჩაატმევენ ზაფხულის ტანსაცმელს საკუთარ თანამშრომლებს“.

მელიას შემგებ საქმეში უურნალისტებ-თან ერთად ლევან ხახეიში შვილი ერთვება, თუმცა „ნაცეპის“ მერობის კანდიდატი საჯან განსხვავებით ის იქ მივიღა, საიდანაც კალაძეს თანამშრომლებთან ერთად ნარჩენები გაჰქონდა. ასეთ ვითარებაში ხახეიშვილი თბილისის მერს, „თბილსერ-ვისის“ თანამშრომლებისათვის ხელფასის მომატებას სთხოვს. ტელევიზიით გავრცელებულ კადრებში კარგად ისმის, როგორ ეუბნებიან ხახეიშვილს – ნასვამი ხარ და წადი, დაგვტოვე ხახეიშვილი ამას არ აპროტესტებს და აკეთებს განცხადებას: „მეტოვეს 400-500 ლარი აქვს ანაზღაურება და ამასობაში დედაქალაქის მერიაში არიან ჩინოვნიკები, რომლებმაც თანამდებობაზე ყოფნის დროს მილიონობით ლარის ქონება დააგროვეს. მართალია, სწყინთ და პრაზობენ ამას რომ ახსენებ, მაგრამ ფაქტი ჯიუტია. დეკ

სამსახურების მიმართულებით, რათა სა-
თანადოდ მოვემსახუროთ დედაქალაქეს
კარგია, რომ დღეს შეთანხმება სახეზეა”
— განაცხადა ირაკლი ხმალაძემ.

კი 1095 ლარი. აი, ამ ხელ-
ფასს აპროტესტებდა
ყოფილი ჩინოსანი. დიახ,
არაა ეს დიდი ხელფასი,

კასებაუსემალი ქითხვა

**ნიკა გელია,
ლევან ხაგომაშვილი,
ნიკა გვარამია ია
ლამას ნებავს გა**

- მაშ, რატომ მოხდა
ის, რაც მოხდა?

„ნაცემაბა“ იციან, რომ ტყუილს
მოკლე ფეხები აქვს და არჩევნებს
ვერ მოიგებენ. ისიც მშვენივრად
უწყიან, რომ სამთითმოკვეთილი
ადამიანის არსებობას ვერასოდეს

ମାଗରାମ ପୁଅୟା ତାନାମିଶ୍ରନମେଲମ୍ବା ଶ୍ରେଷ୍ଠାନୀୟ ନାବାଦ ରାଜୀବୀ, ରାମ ମାତି କେଳିଲ୍ଲାଙ୍କାଶେବୀ କିଣିଲ୍ଲେ ମନିମାତ୍ରେବୀ, ଯୁଗେଲ୍ଲଙ୍କାରି ଶୁନ୍ତିଶୀଳ ଏବଂ ଗାୟିଜୀବୀରେ ହାର୍ଦ୍ଦିଶୀଳ.

ლის არარსებობას და უმძიმეს პირობებს
მა გარ თბილიანობა, ჯაფობა, შრო-

დაამტკიცებენ. ისიც ცნობილია, რომ მე-
რიამ 25 ნაგავმზიდი მანქანა შეიძინა და
სამომავლოდაც ბევრი ცვლილება იგეგ-
მება. თუმცა, რევოლუციისთვის – არა,
სერიოზული ბუნტისთვის საკმარისი
რომ იქნებოდა, ცოტა ხნით, მაგრამ მა-
ინც, ეს კველამ იცის და სწორედ ამიტომ
გაიქცა, უურნალისტებთან ერთად, შუ-
ალამისას დიდ დილომში ნივა მეღია. სწ-
ორედ ამისთვის მიეჭრა (როგორც ამ-
ბობენ, ნასვამი) ლევან ხაბეგიშვილი კა-
ლაძეს ნარჩენების გატანის პროცესში.
ოპოზიცია, ამომრჩევლების ემოციებზე
თამაშობს, უშვებს სიცრუის „ბოლს“ და
ელოდება – ეგებ, შემთხვევით, ლუკმა
ჯამში ჩავარდეს. არ ჩავარდა და ახლა,
უკავებ სიხარული დამოუკიდებელი

...ინდრო მარიამ ურად შევაცა-
სებ, რა გამოვლინებ ის იმ მოძალადება
და სად იყო დაშვებუ-
ლი ხელითი (ზოგნაული) თუ უნდა-
ლი შეცვლილი, უარიანია, აღინიშ-
ნოს, რამდენად ადაპტატური იყო სა-
ზოგადოების რეაქცია და რამდე-
ნდ აცხოვილობას იგი ის მოსალიდ-
ები საზოგოებას, რომელიც თან
ახლავს აგრძელებულ განხორცილი
ლიგარალების მასივებულ შეტევას
ფრადიციულ ლიკებულებაზე. თუ
უცილენ დავამოვრცერთებთ, რამდე-
ნდ აცხოვილი გამოდგა დაპირის-
ების ის ფორმა, რომელიც საზო-
გადობის აძილება ნაციონალისა-
მართლებას აძილება აძილება აძილ-
ება გამოვინა.

მიუხედავად იმისა, რომ გეიკრაიდის
რუსთაველზე ჩატარება თავიდან ავიცი-
ლეთ, ვერ ვიტყვით, რომ ლეგტ-ს მოწი-
ნააღმდეგებმა „გამოცდა“ წარმატებით
ჩატარებული მითუმეტეს, არ ვიცით, ძალა-
დობის ინსპირირება ოპოზიციიდან შეგ-
ზავნილმა პროვოკატორებმა მოაწყეს,
თუ აღტყინებული მსის მარატი ვერ მო-
ხერხდ და მივიღეთ, ის, რაც მივიღეთ!

ყოველ შემთხვევაში, მიუხედავად ქარ-
თული ტელემედიის წარმომადგენლები-
სადმი საზოგადოების აგრძელებული დამო-
კიდებულებისა, აქციის მონაცილებმა
არაადეკვატური რეაქცია გამოავლინეს
და მოძალადის იარღიყიც მიიკრეს!

მრავალგზის დამიდასტურებით სა-
ჯაროდ ჩემი ნებატიური დამოკიდებუ-
ლება ქართული პარტიული ტელემედი-
იის მიზნი ისინი (ჟურნა-
ლისტები) შურნალისტური ეტიკის ყვე-
ლა ნორმას არღვევნ, მაგრამ, მათ გა-
სანერტრალულად არსებობს ყველაზე
ეფექტური იარაღი: სრული იგნორი ან
ალტერნატიული მედიასაშუალებების
შექმნა, რომელიც დაბალანსებს აგრძე-
სულ, პირდაპირ ვიტყოდი, ალვირასნილო-
ბამდე დასულ ლიბერალურ მედიას. ჩემი
ვერც იგნორი ვისწავლეთ და არც ალ-
ტერნატიული (მიუკრძოებელი) მედია-
სივრცის ფორმირებაზე ვიწუხებთ თავს!

ქართული უშრნალისტი (ტელემე-
დია) ეტიკის ყოველგვარ ნორმებს რომ
გასცდა, ქვეყანაში ქაოსის დამკვიდრე-
ბას და ადამიანთა ზომბირებას რომ ემ-
სახურება, ესეც ფაქტია, მაგრამ, ის მე-
თოდები, რომელიც მისი (მედიის) განე-
იტრალებისთვის ავირჩიეთ, არა მარტო
არაეფექტური, არამედ, უსარგებლო-
თუ გინდა მოწინააღმდეგი დაამარცხო,
სხვა გზა, სხვა ხერხი უნდა აირჩიო, რად-
გან, იგი ავანტიურაში იმდენად დახე-
ლოვნებულია, ვერ მოერვეს!

**ძართული შურნალისტიკა (გან-
საკუთრებით ძართული ტელემე-
დია)** რომ მოძალადება, ამას ცხადი
არ გავა, მაგრამ, კალაბრებას
კალაბრებით რომ ვერ ამოირავავ,
ესეც ხომ აძილობაა?

მართალია, 5-6 ივლისის მოვლენებ-
ში დაზარალებულებმა უშრნალისტუ-
ლი „რეალუცია“ დაანონსეს, მაგრამ,
ფეხი არ ჩავიდა, არადგან, ჯერ ერთი,
ქვეყანაში რეალუციური განწყობა არ
არის, მეორეც, დადგრად შეაძლეს
ხალხს თავი, მათი მხარდამჭერები აგ-
რესიულ ოპოზიციას ვერ გაცდა. ეს რომ
ასეა, უშრნალისტების მიერ არგანიზე-
ბულმა რამდენიმედილიანმა საპროტეს-
ტო აქციამაც დაადასტურა.

და რაც ყველაზე ნიშანდობლივია:
ტელემედიამ, რომელმაც საერთოდ ხელი
აიღო პროგრამულ ლინიკის და აგრე-
სიულ აოზიციის დანამატად იქცა, სა-
ბოლოოდ დაისამარა საკუთარი თავი –
არც ბოლიტიკოსებად ივარგეს და ვერც
რეალუცია!

ვინ არის დამნაშავე?!

ხალხი, რომელმაც აქამდე მიიყვანა
ყველაფერი – იტყვით თქვენ და არც
უმაგისობა. ჩევნ 30 წელია, მივეჩევით,
რომ ყველაფერი, მათ შორის, ჩევნი გა-
საკეთებელი, სხვამ უზად გააცემოს. ჩევნ
კი კომპიუტერის კლავიშებზე უნდა ვა-
კაცუნოთ, ან მხოლოდ ორთქლის გამოშ-
ვებით და ცარიელი მუქარით უნდა დავ-
კმაყოფილდეთ.

თუმცა, ამ კონკრეტულ შემთხვევაში,
ყველაზე დიდი დამაშავე ხელისუფლე-
ბაა – ხელისუფლება, რომელმაც მყარი სა-
მართლებრივი ნიადაგი შექმნა (ანტიდის-

კრიმინაციული კანონი) ლეგტ თემის გა-
საქტიურებლად და დროიზე არ აღვევთა
ლეგტ-პრაიდის რუსთაველზე ჩატარების
მცდელობა საზოგადოების განწყობის
გათვალისწინებით, რომელსაც აუცილებ-
ლად უნდა მოშეოლოდა სიტუაციის გარ-
თულება, არ გააუქმა პრაიდი და არც არა-
ცერი იღონა, რომ აქციის მონაცილება
მხრიდან შურნალისტებზე ძალადობა თა-
ვიდან აეცილებინა. აპელირება იმაზე რომ
არ იცოდნენ აქცია შურნალისტების მი-
მართ აგრძესიაში თუ გადაიზრდებოდა და
დღის საათებში ადგილზე საკმარისი ძალა
არ აღმოჩნდათ, მათ პასუხისმგებლობას
არ ამიღოდა!

აშვარაა: ხელისუფლებამ შეგნებუ-
ლად შეუწყის ხელი სიტუაციის ესკალა-
ციას, რომ საზოგადოების კონსერვატი-
ულად განწყობილი ნაწილისთვის მოძალადის
იარღიყიც მიეცერებინათ.

ძართული შურნალისტიკა (განსაკუთრებით
ძართული ტელემედია) რომ მოძალადება, ამას,
წყალი არ გაშენა, მაგრამ, კალაბრებას მაღალი
რომ ვერ ამოირავავ, ესეც ხომ აძილება?

კოვიდისტერია და არმადგარი ურნელისტერი „რევოლუცია“!

არ გამოვრიცხავ, მოძალადეთა ამ-
ქარში აოზიციის მიერ შეგზავნილი
პროვოკატორებიც იყვნენ. თუმცა, არც
ეს ამცირებს აქციის ორგანიზატორთა
და ხელისუფლების პასუხისმგებლობას.

როგორც წესა, აქციის შართვა

სტატიულება და არა მეტა-
სტატიულება – როცა მოვალეობა იყო
სისუსტედ უნდა ჩაითვალოს. აქციაზე
პროვოკატორების შეგზავნა რომც გა-
მოვრიცხოთ, აუტიტერული მასის მარ-
თვა ურთულისა საქმეა. მითუმეტეს, აგ-
რესიულ ფონზე, რომელიც ლაიტმო-
ტივად გაძლევდა მთელ აქციას.

სამწინაროდ, დამბალანსებლის

როლი ბოლოდებულ ვერც ეკლესიამა შე-
ასრულა – როცა მოვალეობა ქაშუებით
იწვევ და პარაკლისის დადაბის კენ-
მოუნდება, უნდა დაამუშაოთ, რომ ეკ-
ლესისთვის ძეგლდომილი (შრაიდის
მონაცილენი და მხარდამჭერები) და ტრადიციული კონკურენცია

მოუნდება, უნდა გამოიდეს ინიციატი-
ტივად გაძლევდა მთელ აქციას.

ჯერ ერთი, როცა წინასწარ იყო და-

ანონსებული კოვიდაფერების ახალი
ტალღა, ამის „სარეალიზაციონ“ პერმა-
ნენტული აქციები ნიადაგს ქმნი-
და, როსაც ბოლოდორინიელი კოვიდ-
ტალღა განვითარდა, გამოიდეს სიტუაციას, რომელიც ლაიტმო-
ტივად გაძლევდა მთელ აქციას.

და ანონსებული კოვიდაფერების ახალი
ტალღა განვითარდა, გამოიდეს სიტუაციას, რომელიც ლაიტმო-
ტივად გაძლევდა მთელ აქციას.

და ანონსებული კოვიდაფერების ახალი
ტალღა განვითარდა, გამოიდეს სიტუაციას, რომელიც ლაიტმო-
ტივად გაძლევდა მთელ აქციას.

მათ კიდევ ერთხელ უნდა შეეხსენობით
მოწევლისთვის: ჩევნ ვერმიჯნებით
ცოდვას, მაგრამ ფიზიკურად არ ვე-
რჩიოდ ცოდვას და აირჩიოდ ცოდვას...

აქციამ გამოვრილია, რომ კონსერვა-

ტიკური ფერებია, რომელმაც უნდა და-
ადაბადებულ ვერც ეკლესიამა შე-
ასრულა – როცა მოვალეობა ქაშუებით
იწვევ და პარაკლისის დადაბის კენ-
მოუნდება, უნდა გამოიბრივოთ, რომ ეკ-
ლესისთვის ძეგლდომილი (შრაიდის
მონაცილენი და მხარდამჭერები) და ტრადიციული კონკურენცია

მოუნდება, უნდა გამოიბრივოთ ვაქ-
ცინაცია და განანდეს, ყოველ შემთხვევაში,

ამის სიმარტიკი უნდა გამოიიდოს

უკვე სახელი უნდა გამოიიდოს

„საიდუმლო აგენტები – ზასდაუდებელი საუჯვერა სახელმწიფო სისტემი“, წერდა სამხედრო ხელოვნების ტრაქტატიში გამოწერილი ჩინელი მსედართმთავარი და ოკორეტიკოსი სუნ-ძი (VI-V სს. ჩეგვნ წელთაღრიცხვამდე).

ძველი რომი აფორიზმბის სამშობლო იყო. ერთიმეორუტე უკეთესი აფორიზმები გამოიუთ-ქვამთ იმპერატორებსა თუ ფილოსოფონებს, სენატორებსა თუ პიეტებს. მაგრამ გაგონილიც არ ექნებოდათ სახელი ჩენელი შედართმისა-რისა და, ალბათ, არც მის ფრთხოებან გამოთქ-მას იწონდნენ. როდესაც კითხულოდ სახელო-ვანი იულიუს კეისრის მკვლელობის ამბავს, ძალაუწებურად იფიქრებ, რომ ძველ რომში უშიშროების სამსახურს (თუკი საერთოდ არ-სებობდა) არ სწავლობდნენ და, რა თქმა უნ-და, სიღუმლო აგენტებსაც (თუკი საერთოდ არსებოდა) დიდად არ ადასტუდნენ.

თავად კეისარიც ცეცხლს ეთამშებოდა. სიკვდილამდე ცოტა ხნით ადრე, რატომ მდაც უარი განაცხადა შეკარალებულ ესპანელ მცველთა თანხლებაზე (თურქე ამბობდა: **სჯობს კაცი ერთხელ მოკვდეს, ვიღირ დღენიადაგ სიკვდილის შიშა ჭამდესო**). არ დაიჯერა მყითხავის გაფრთხილება და არც ცოლის ავტედით სიზმარს გაუწია ანგარიში.

სამოცი კაცი მონაწილეობდა შეთქმულე-

საგირ ნა საზორელ იუ ყოველთა...

თუკი მეფისა და ქვეყნის ძვირი ედო გულში. ყველაზ კარგად იცოდა, რომ ყოველგვარი ავ-სიტყვაობა და ბოროტი ზრახვა დაუყოვნებლივ აღნევდა მეფის ყურამდე. მემატიანის სიტყვით, დავით აღმაშენებელმა „დიდი საქმენი და ფრიად სასწრაფონი წარმართნა ამით, და მრავლისა კეთილისა მიზეზ იქმნა ესე“. მსტორართა მეონებით, მრავალნი უმთილებით და სასტიკად დაუსჯიათ. მემატიანე დასძენს: ორგულობას, მზაკვრობასა და ღალატს გულშიც ვეღარავინ გაივლებდაო.

ცანა იყო უზრუნველყოფა იმპერატორის უსაფრთხოებისა. საიდუმლო აგრძები მრავლად იყვნენ არა მარტო სატახტო ქალაქში, არამედ პროვინციებშიც. ბიზანტიელი ისტორიკოსის სიტყვით, ეს იყო „უთვალავთვალება ძალა“ რომელსაც ვერსად დაემატებოდა.

შიში ზაფრავდა მთელს მოსახლეობას
უშიშროების სამსახური აფრთხობდა წარჩინ
ნებულასაც და მდაბიორსაც. XI საუკუნის მეცნ
დართმთავარი კეკავმენი შვილისთვის დაწერ
რილ სწავლა-დარიგებაში აფრთხილებდა მას
ხელმწიფისა და დედოფლის სახელს საერთოდ
ნუ ახსენებო; იმ ლხინში ნუ წანვალ, სადაც თაგე
მოიყრის საეჭვო ხალხი; შენ თვითონაც ნუ
გამართავ ლხინს, ვაითუ, ზედმეტი სიტყვა წა
მორომო; დიდეკაცთა საქციილს ნუ დაძრა-
ხავ, თორებ მაშინვე იტყვიან, ხალხს აღლევებსო

შემონახულა იმდროინოდელი მინიატიურა
კერძო სახლში ფარდის მიღმა სხედან საიდუმლო
ლო ძიების აგენტები და გაფაციცებით იწერებ
ოჯახის წევრთა შინაურ საუბარს.

* * *

მეზობელთა გამოცდილება და პრაქტიკი
კა სათანადო ზომებს უკარნახებდა საქართ-
ველოს მეზეს.

დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი მეცნიერებულებათა შორის (სამხედრო და საგარეო საქმები, მართლმადიდულება, ფინანსები, სოციალური პრობლემები) აღნიშნავს კიდევ ერთ მნიშვნელოვან საზრუნოავს: „მთავართა ზავების ცნობანა“

ს ულსან-საბა ყრბელიანს პატივისად განხურტავს „ზავები“ – პირით სიყვარულის განვითარების მიზანით.

სა იჩენია დღეს და გულითა პოროტი და ბი-
მარსებს.

როგორც ირკვევა, დავით აღმაშენებელს
მაღალ დონეზე აუყვანის უშიშროების სამსა-
ხურის ქმედითუნარიანობა. დიდგვაროვანთა
თუ მდაბიოთა ყოველგვარი საქმე, კეთილღ
გინდ ბოროტი, არა ყოფილა მისთვის დაფარ-

ରୁଷିଲୋ. ଡାକ, ଗାର୍ଜେୟଲ ତୁ ଶିଳାଙ୍ଗର ମତ୍ରୀରତାଗାନ୍ଧି
ଶେଫିର୍କିର୍ବେଶୁଲି କ୍ଵେପ୍ରିନ୍ସ ମଦରକାନ୍ଦ୍ରେଲ୍ସ ଶେଫିମିନ
ନ୍ରେଵିନ୍ତ ଜୁନ୍ଦା ସଫ୍ରାନ୍ଦିନ୍ଦା, ତୁ ରା ବେଶ୍ବରଦା ଅରା
ମାରକ୍ତିନ ଇଲାବାନ୍ଦା ଏବଂ ଦାଲନ୍ଦାଶ୍ଵି, କ୍ରନ୍ଧିନ୍ଦ୍ରାନ୍ତିକିନ୍ଦା
ପେଲାନ୍ଦା ଏବଂ ଇର୍ରୁଷାଲିମଶୀ, ଅରାମ୍ଭେ ଇଲିପୁ, ରାଶା
ଫିଜିରନ୍ଦଦ୍ରିନ୍ଦ ଏବଂ ରାଶ ଅଭିନ୍ଦନ୍ଦ ଫେରନ୍ଦାଲ୍ଲି ସାହିତ୍ୟ
ଶକ୍ତିଶା ତୁ ଗଲ୍ଲେବି କ୍ରନ୍ଧିଶୀ, କ୍ରଲ୍ଲେଶିବା-ମନବା-
ଫ୍ରିପ୍ରଦା ତୁ ଲାଶ୍କାରଶୀ.

შორსმცვრეტელი მემატიანე, ჩანს, გრძნობსა
მკითხველის მოსალოდნელ რეაციას და დაყუ
ვავებით მიმართავს: „ნუ ამას ეძიებ, მკითხველი,
თუ ვითარ იქმნებოდა ეს“. ნუ გაინტერე
სებს რა ხერხებსა და ღონეს ხმარობდნენ, და
უკვირდი სასიკეთო შედეგებს, მიღწეული სარ
გებლობა შეაფასე და მერედა განსაკვე.

ბრძენა და გულადმა მეცვეტ თავის მრავალ-
რიცხოვან „მაპრალობლებს“ (ანუ ოპზიცია
ონერებს) დაუშირისის მსტოვართა აპარა-
ტი, რომელიც იმდენად ეფექტური გამოდგა-
რომ ველარავინ ბედავდა ხმის ამონლებას საკუ-
თარ ოჯახშიც კი; ცოლსა და შვილებს ერიდე-
ბოდა, მეგობართან არ ამჟღავნებდა ხვაშიადს

განი წესრიგის მეურვე უფრო სჭირდებოდა,
ვიდრე სამხედრო საქმეთა ხელმძღვანელი.

დავით ალმაშევებლის ისტორიკოსის, სამწუხაოდ, არ გვანებიყრებს სათანადო ინფორმაციით აღმრული საკითხის ირგვლივ. თავი-დან გვიშორებს: **ზითხველო, ამას ნუ იძიებო.**
აღნიშვნულ სარვების შევსება უცდია კონ-

სჭანტიკინე გამსახურდიას. ქართული პროზის
დიდოსტატი თავისი ტეტრალოგიაში „დავით
ალმაშვერბელი“ დიდ ადგილს უთმობს მსტო-
ვართა საქმიანობის აღნერას. ვეებერთელა
თხზულების ლამის ყოველ თავში გამდები-
ან ხან მეფის და ხანაც მეამბოხე ერთსთავისა
თუ სელჩუკთა სულთნის მსტოვარი. ერთმა-
ნეთს ეჯიბრებიან საქართველოს მმწარ-წყალ-
ზეც და უცხო ქვეყნებშიც.

... ყოველივე ზემოთქმულის წყალბით, როგორც გვაუწევებს მეტატიანე, დავით აღმა-
ნის მიერ და მარტინ ლინგ მარტინ ლინგ

შენებელი „საშიშ და საზარელ იყო ყოველთა“. უნდა ვიფიქროთ, რომ სალტმი აღმოცუნებულ სიყვარულს, გარკვეულწილად, ასაზრდოებდა მორიდება და შიში ქვეყნის თვითმპურობელი, ღვთივერთხეული მეცის წინაშე. ტყუილად როდი უთქამს „ვეტენისტყაოსნის“ ავტორს: ზო-

ში შეიქმნას სიყვარულსო.
მაში, საშიში და საზარელიო? ამგვარმა და-
ხასიათებამ არ უნდა შეგვაცტუნოს. და თუ მა-
ინცდამაინც გამართლება სტირდება მას, საკ-
მარისი იქნება გავისხენოთ, რომ დავით წინას-
წარმეტყველის ფასალმუნებში ანალოგიური
ეპითეტებით არის შეკული სამყაროს შემოქ-
მედი და უზენაესი მსაჯული ზეცად და ქვეყ-
ნად: „ლეირთა დიდ არს და საშინელ ყოველ-
თა ზედა... რამეთუ უფალი მაღლალ არს და სა-
შინელ... შენ საშინელ ხარ, და ვინ წინააღმდეგს
შენ? მიერითგან არის რისხვა შენი... საშინელ
არიან საქმენი შენი...“

გვაცნობს ქველი აღთქმა: „და იყო სახელი და-
ვითისი ყოველსა ქეყანასა და უფალმან მოსცა
შიში მისი ყოველთა ნათესავთა“.

იგივე ძეიძლება ეთქვათ მისი ქაოთველი
სეხნიის მისამართით....

Digitized by srujanika@gmail.com

კანონ სარაჯაშინილს ამესალომის პარტია, ერთ-ერთ ყველაზე წთულ პარტიად მიაჩნდა. „როდესაც სცენაზე სინათლე ქრება და ამესალომი სულსა ლევს, მგონა, რომ მართლა გავთავდი. მას შემძეგ აღარა-ფერი აღარ მახსოვს... როდესაც შუქს ან-თებენ და ხალხი ტაშს უკრავს, ვევდები, რომ ყველაფერი ტყუილი ყოფილა და მიხარია!..“ ასე გადმოსცემს სარაჯაშინილი თავის განცდაზე. კომპიონიტონის და მომღერლის, ორი გენიოსის ტანდემმა და მჭიდრო შემოქმედებითმა ურთიერთობამ განაპირობა ოპერა „ამესალომ და ეთერის“ სსული ტრიუმფი.

ორგის ეკლესიის საზეიმო კურთხევის ცე-
რემონიაში.

„ბაქარიამ უამრავი (300-მდე) ხალხური სიმღერა შეაგროვა, გამოსცა ორი კრებული - „40 ქართული ხალხური სიმღერა“ და „8 ქართული ხალხური სიმღერა“. უკვე 1910 წლიდან იგი ოპერა „აბეგალომბადა ეთერის“ წერის იწყებს, რომლის ნაწყვეტები 1913 წელს ვანო სარაჟიშვილის და სანდონ ინაშვილის მიერ იქნა გაუძერებული. ოპერის წერის პროცესი უკვე დასასრულს უახლოვდებოდა, როცა ფალიაშვილების თქას დიდი უბედურება დაატყდა, ზაქარიას ვაჟს, ინაულის აგარავტენის მორი და დაუგუბია. ამას ქუთარუშაც დაემატა, დიდი ხანს ჩავარდა ლოგინად. მიუხედავად იმდენობრივ არსებული ყველა სამედიცინო დონის ძიების გატარებისა, სამწერალოდ 1915 წელს ირაკლი გარდაიცვალა. ზაქარიას-თვის ეს უდიდესი ტრაგედია იყო. შვილის გარდაცვალებამ იგი საგრძნობლად მოტეხა. აღარავტერი ახარებდა. ნერვიული და გულჩათხრობილი შეიქნა, მთელ დღე ეშვილის საფლავგება ატარებდა. მუსიკალური ინსტრუმენტის დანახვაც კი არ უნდოდა. „აბეგალომი“ საერთოდ მივიწყებას მიეცა. ოპერის დასრულება დიდი ხნით გადაიდო.

დღის მეცნინალი გამოდგა და ერთ დღე
საც ზაქარია ისევ მიუკადა ფინანსთა მინისტრის
„აბესალომშა და ეთერზე“ მუშაობა კვლავ
გაგრძელდა. 1919 წლის 21 თებერვალს
ქართველი ხალხისთვის ნანატრი დღე დად
გა, ფალიაშვილის უკვდავი ოპერის პრე
მიერა გაიმართა თბილისის თერეისა და
შალეთის თეატრის სცენაზე ავტორის დი-
ლიურობით. სწორედ ეს თარიღი შეიძლე
ბა ჩაითვალოს ქართული სამუსიკო კულ-
ტურის აღმაღლობის დაწყების პერიოდად
კომპოზიტორმა ფუძემდებლური როლი შე-
ასრულა ეროვნული საკომპოზიტორო სკო-
ლის ჩამოყალიბებიში, მისი ესთეტიკური
პრინციპების და პროგრესული შამართუ-
ლობის ფორმირებაში. მან შემწინა ქართული
ოპერის 3 განსხვავებული ტიპი: მონუმენ-
ტური აპერა - ტრაგედია „აბესალომ და
ეთერი“, ლირიკულ-დრამატული „დაისი“ და
გმირულ-პატრიოტული „ლატავრა“. მას
ეკუთვნის უამრავი კლასიკური სახის რო-
მანსი და 1927 წლის შექმნილი ორატო-
რია „საჩეიმო კანტატა“ (ამ სტრიქონების
ავტორს გრამფილოფიტაშვილ და კომპოზიტორის
კტე გახმოვანებული აქვს კომპოზიტორის
ლინგვის მიუართავა“).

უდაცვა ბაგარიანის ფულის მიერთოდა).
გასაცავარი შემოქმედებით ისეთივე კვალი დააჩნია, როგორც გლინკამ, ვებერმა და ლიუილიმ თავიანთი ქვეყნის მუსიკალურ კულტურას. გარდა აქტიური საკომპოზიტოორი სამსახურისა, იგი ჰედა გოგიურ და საზოგადოებრივ მოღვაწეობას ეწეოდა: იყო თბილისის კონსერვატორიის პროფესიულური (1918 წლიდან) და დირექტორი (1919, 1923, 1929-1932 წლებში).

იგი 1933 წლის 6 ოქტომბერს გარდა-
იცვალა 62 წლის ასაკში. დაკრძალულია

თბილისის ოპერისა და გალერეის თეატრის გაღმიშვილი მის თეორეტიკულთა არაერთთი თაობა აღინიშნა. კომპოზიტორის სახელს ატანებს თბილისის ოპერისა და გალერეის აკადემიური თეატრი (1937 წლიდან), ლესპერტლივის რამდენიმე სამუსიკო-სასწავლო დღი დაწესებულება, ქუჩები – მოსკოვში, თბილისში, ქუთაისში; თბილისისა და ქუთაისში ფუნციონირებს ფარაონიშვილისა და ხელობის სახლი საბულო-მუზეუმები; დაწესებულია მისი სახლმიმდევრო მუზეუმი (1971 წლიდან).

მისი სასერტილიოს თვეების (1971 წლიდან). გაქარა ფალიაშვილის უნიკალური ხე-
ლოვნება ქართველი ხალხის უკვდავების საგზალადა ქცეული. ვიდრე იარსებებს ქარ-
თველი ადამიანი, იარსებებს განუმეორე-
ბელი, ეროვნული სურნელით გაუძღვილი
მისი მისა ჯალყრი შეიძლება.

ქართული საოპერა ხაღავრების დაფუძნებალი

თველი ხალხის შემოქმედი გენიაც და მისი საუკუნოვანი სევდაც, დღეს კი ჩვენ მას აღ-
ვიძებათ, როგორც ჩვენი ერის უკვდავებისა
და მართლდებულობის სიმზღვა „ — აკადე-
მიკოსი ლატო დონაძე.

„ამესალომ და ეთერი“ მსოფლიო მუ-
სიკის უდიდესი შედევრთა სიმაღლეზე
დგას“, – პროფესიონალი გულბათ ტორაძე,
ზაქარია ფალიაშვილის ორი სანიტა-
რო მუსიკალური ქმნილება – „ამესალომ
და ეთერი“ და „დიასი“ უკვე ათეული წლე-
ბია არ ჩამოსულა თბილისის ოპერისა და
ბალეტის თეატრის სკენიდან. ოპერეტი წარ-
მატებით იღგმებოდა ყოფილი საჭიროა კავ-
შირის ქალაქებში, მათ შორის მოსკოვის
დიდ თეატრში და უცხოეთში: ლომბში, ზა-
არბირივენში, პლზენში... ოპერეტი ჩაწე-
რილია გრამფილოფიტაზე. „ამესალომ და
ეთერი“ გადაღებულია კინოფილმად.

შეტად საინტერესო და მნიშვნელოვანი
მელოდიით და მუსიკალური ღირებულე-
ბებით გამოირჩევა კომპოზიტორის მესა-
მე ოპერა – „ლატავრა“, მისი ცალკეული
სოლო ნომრები და საგუნდო ეპიზოდე-
ბი (ლაბორეტო სანდო შამიაშვილის). პრე-
მიერა 1928 წლის 16 მარტი).

რამდენიმე შტრიხი კრმოვნილობის
ვორცილებისთვის:

ფალიაშვილის გვარი წარმომავლობით
სამხრეთ საქართველოდან, კრძოლდ ჭა-
ვახეთიდან გახლდათ. კომპოზიტორის
ოჯახი ახალციხიდან ქუთაისში გადასახ-
ლებულა. ზაქარია სწორედ აქ დაიბა-
და 1871 წლის 4 აგვისტოს პეტრე ფა-
ლიაშვილისა და მარიამ მესარქიშვილის
ოჯახში. იგი მესამე შვილი ყოფილა. პეტრე
ქუთაისის კათოლიკურ ეკლესიაში მსა-
ხურობდა, მარიამი ბავშვების აღზრდით
იყო დაკავებული. ოჯახს უკიდდა. 11 შეი-
ლის მოვლა-პატრიონობა არ იყო ითლი.
ცოლა-ქარს შვიდი შვილი სამწესარიდ
სხვადასხვა დროს, მცირეწლოვან ასაკ-
ში გარდა ეკვალა.

Յանձնավորութիւնը մըսօնալուրնօնիտ ըս-
թօնութեագունցն: „Տէրարանօնիօնանց մէռցու-
թիւնը մէռացալութօնցան շաբաթօն օդ-մջոքն
ծիցնօնիտագ մըսօնալուրն նօնչո օդացըպա. յէ,
հիմու աշխոնտ օմուտ սղճա աօեսնցըօնցը, համե-
ռոցունը քառունուկըն, եծունագ մօսօնա-

1887 წელს ბაქარია ლადო აღნიაშვილის გუნდში იწყებს სიმღერას, 1891 წლით დან კი იგი თბილისის სამუსიკო სასწავლებლის ლითონის ჩასახერ ინსტრუმენტთა კლასში, კრძალად ვალტორნაზე დაკრას ეუფლებოდა. 1895-99 წლებში თეოდორი იუსტაპლინეგზი მეცადინეობდა კლებოვსკის ხელმძღვანელობით. ამ ჰერიოდში დაიწყო მან ხალხური სიმღერების შეგროვება და დამუშავება, ქმნის თავისი პირველ მუსიკალურ ნაწარმოებებს. 1900 წლებში უმაღლესი მუსიკალური განათლება მიიღო მოსკოვის კონსერვატორიის საკომპოზიციო ფაკულტეტზე. ტენერევის ხელმძღვანელობით. მოსკოვში მან ჩამოაყალიბა ქართველ სტუდენტთა სიმღერით გუნდი, რომელიც მრავალთეროვანი პროგრამით ხშირად გამოდიოდა მაყურებლის წინაშე.

1903 წელს გაქანია ფალიაშვილმა იულია უტკინაზე იქორწინა და მასთან ერთად თბილისში დაბრუნდა. მალე წყვილი ვაჟი შეეძინათ, რომელსაც ინაკლი და

ამ ჰერიოლში იწყება ფალიაშვილის ინტენსიური შემოქმედებითი და საშემსრულოებლო (ორბაზისტი და აირისუორი) მიღვაწეობა. მუშაობება სამუსიკო სასწავლებელსა და ქართულ გიმნაზიაში, მის მიერთვე შექმნილ გუნდთან ერთად კონცერტებს მართავდა და ფონოგრამით ხელში, საქართველოს სხვადასხვა კუთხებში ჩადიოდა ხალხური მომღერლების მიერ ბეჭედის რელებული სიმღერების ჩასაწერად. აქტიურად იყო ჩართული მათ დამუშავება გამოცემაში, მონაწილეობება „ქართულად ფილარმონიული საზოგადოებრის“ დაფუძნებაში. შემოქმედებითად თანამშრომლობდა „ქართულ ენაზე პერნების გამმართველ საზოგადოებასთან“, დირიჟორობდა სცენების ტაკალებს. 1905 წელს მოსკოვში დაბრუნდა და ფალიაშვილის პირველი რომანსებზე „ახალ აღნაგო სულო“ და „ნანა, შვილო“ სოლისტის გუნდის და ორკესტრისთვის დაწერილი მისი „მრავალუსამერი“, „ქართული ლიატურგა“. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ 1910 წლის 31 ოქტომბერს სწორედ კომპოზიტორის გუნდმა მიიღო მონაწილეობა ახლად გახსნილი ქაშეეთის წმინდა გვ

**გელა
ქოძიაშვილი,**
ვოკალისტთა,
მათ შორის
ბაქარია ფალიშვილის
კონკურსს ლაურეატი,
ვანო სარაჯიშვილის
ფონდის ვიცე-
პრეზიდენტი.

